

BACKSQUAL, n. 5. Liten bäck, som forsar utför en backe eller bergshöjd.

BACKSTUGA, f. 1. Liten koja på landet utan egentligt jordbruk. — *Syn.* Se *Stuga*.

BACKSTUGUHJON, n. 5. och

BACKSTUGUSITTARE, m. 5. En som bor i en backstuga.

BACKSVALA, f. 1. Se *Strandsvala*.

BACKTIMJAN, m. 3. sing. Växt och blomma af örtslägget Timjan. Thymus Serpyllum.

BACKVÄPLING, m. 2. En art af Klöfver-slägget, som mycket odlas bland foderväxter. Trifolium medium.

BAD, n. 5. 1) Kroppens nedsänkning, antingen helt och hållet eller blott till en del, uti vatten eller något annat vätt ämne, eller och dess begjutning dermed, i afsigt att afskölja orenlighet, eller för att stärka eller återvinna helsen. *B. äro ganska helsosamma. Föreskrifva b. för någon. Taga, nyttja b.* — Brukas äfven skämtvis om dem, som råkat falla i vattnet, t. ex.: *Han blef räddad ifrån att drunkna, men ett dugtigt b. fick han sig.* — 2) (bibl. o. teol.) *Nya födelsens b.*, själens rening genom den Hel. Ande. — 3) Sjelfva vätskan eller ämnet, som begagnas till badning. *Kallt, varmt, salt b. Gå i b-et. Stiga i, ur b-et. Sätta sig, sitta i b-et.* Se f. ö. Ångbad, Myrbad, Imbad, Sandbad, m. fl. — 4) Ställe, der man badar eller tager bad. *Allmänna, enskilda b. Varma b-en i Spaa. Resa till b-et ell. b-en. Gå till b-et.* — *Ss. B-dag, -tid, -timma, -vatten*, m. fl.

BADA, v. n. 1. 1) Taga ett bad (antingen genom nedsänkning uti eller begjutning med vatten eller någon annan vätska). Brukas både om bad i fria naturen eller inom hus. *När det är sommar, b-r han hvar dag i sjön. B. i ett badhus, hemma hos sig. B. i kallt, varmt, salt vatten.* — 2) Vistas på en badort och der begagna baden för sin helsas skull. *Han har b-t två somrar i Strömstad.* — 3) (fig.) *B. i tårar*, gråta bitterligen. *B. i svett*, svettas häftigt, antingen af stark värme eller af ansträngande arbete. — V. a. 1) Nedsänka i vatten, eller annan vätska, hela eller en stor del af kroppen på en människa eller ett djur. *B. ett barn, en knähund.* Om hästar och större hundar säges *Löga.* — 2) Tvätta, begjuta en kroppsdel med vatten eller annan vätska, vanligtvis för att stärka eller återställa den till friskt tillstånd. *B. ögonen med vatten. B. magen med vin.* — *B. sig*, v. r. Tvätta eller begjuta hela sin kropp eller någon del deraf med vatten eller annan vätska.

BADANDE, n. 4. (för akt., pass. o. neutr.) Handlingen, då någon badar eller badas.

BADANSTALT, m. 3. Inrättning, der allmänheten emot betalning betjenas med bad af olika slag.

BADARE, m. 5. 1) En, som badar och tvättar en annan. — 2) Person, som äger, håller eller förestår en badanstalt. — 3) *B.* ell. *B-mästare*, fältskär, som tillika håller bad och derjemte merendels är barberare.

BADCUR, se *Badkur*, 5.

BADD, n. 5. 1) Se *Baddning*, 2. — 2) Stark upphetning. *Han fick ett dugtigt b., ty han stod två timmar i solen.* — 3) Stark hetta. Endast i sammansättningen *Solbadd*, t. ex.: *Stå i värsta solbaddet.* — 4) (fig.) Säges om det, som sker med särdeles eftertryck. *Vi fingo ett dugtigt b., ty det hållregnade.* — 5) Stryk. *Gifva någon dugtigt med b.* — 6) Hvad som göres för

hvar gång särskilt: omgång; skof, skede, sträcka. *Låta gå i ett b. Ännu ett b.!* — Ordet brukas endast i det lägre umgängsspråket.

BADDA, v. a. 1. 1) Doppa en svamp, en linnelapp eller något dylikt i en vätska och dermed tätt och ofta fukta en skadad eller sjuk lem, för att stärka eller hela den. *B. en lem. B. med ättika, brännvin, olja, vin*, o. s. v. *B. om en lem*, sorgfälligt badta den på alla ställen. *B. in ett läkemedel*, göra, att det genom badning intränger i kroppen. *B. på*, flitigt och rikligen badta. — 2) (fig. fam.) Gifva stryk, prygla. Äfv. *B. på*. — V. n. 1) Gifva stark värme från sig. *Solen b-r hett.* — 2) (fam.) Springa. *B. af, springa bort.* — 3) (fam. skämtv.) *Låta b.*, medgifva, att något (helst äfventyrligt, svårt eller farligt) sker. *Ja, låt b.!* *det må gå hur det vill. Jag låter det b.; det går ju an att försöka.* — *B. sig*, v. r. (fam.) Njuta af stark hetta från solen eller eld. *B. sig i solen. B. sig för brasan, för kakelugnen.* — V. impers. Vanligtvis med tillägg af adverbet *Hett*. *Hetta stark. Det b-r hett i dag, emedan det är alldeles klart.* — 2) (fig.) Gå hett till. Säges vanligtvis om krig, strid, slagsmål, svåra pröfningar, o. d. *Det b-de hett i bataljen vid Fredericia. Det b-r hett i en tentamen för professor . . .*

BADDANDE, n. 4. (för akt., neutr. o. impers.) Handlingen, verkningen, då någon eller något baddar.

BADDARE, m. 5. (fam.) 1) Ovanligt stor, grof eller stark människa. — *Syn.* Se *Huggare*. — 2) Säges äfven om djur, stundom äfven om liflösa föremål, som i sitt slag äro ovanligt stora, eller i något visst afseende utmärka sig ifrån mängden. — 3) Person, som på något sätt utmärker sig genom andliga eller kroppsliga förmögenheter eller färdigheter. *En b. att springa, att simma, att äta, supra, orera*, o. s. v. *En b. i historien. Han är en b. att vara rik, qvick, rolig. Det var en b. så lång.*

BADDNING, f. 2. 1) Handlingen, då man baddar (se detta verb, v. g. bem. 1). — 2) Den vätska, hvarmed baddas. Äfv. *Badd*.

BADERSKA, f. 1. Qvinna, som vid en badanstalt betjenar de badande. Kallas äfv. stundom *Badhustru*.

BADGYTTJA, f. 1. Särskilt slags gyttja, som begagnas vid badning, för att stärka eller förbättra helsen.

BADGÄST, m. 3. Person, som begagnar ett offentligt bad, helst en längre tid.

BADHUS, n. 5. 1) Hus, bygd och inredt för badning. — 2) Se *Badinrättning*.

BADHUSTRU, f. 2. Se *Baderska*.

BADINRÄTTNING, f. 2. Ställe, förseedt med alla nödiga behof för badning. — *Syn.* *Bad, Badhus, Badanstalt*.

BADKAPPA, f. 1. Enkom förfärdigadt plagg, liknande en kappa, som begagnas vid badning.

BADKAR, n. 5. Stort, aflångt kar af trä, sten, jernbleck eller koppar, hvarti bad tagas.

BADKLÄDNING, f. 2. 1) Enkom förfärdigadt plagg af tunt tyg, som helt och sammanhängande betäcker kroppen, och påtages vid badning på öppen plats, samt behålles på i vattnet. — 2) Se *Badskjorta*.

BADKUR, m. 3. Fortsatt begagnande af bad såsom medel emot en sjukdom. [*Badcur*.]

BADKUR, m. 2. Kur, hvarti den, som tager ångbad eller varma bad, sitter, på det att ångan bättre må kunna qvarhållas kring hans kropp.